

NORGES HØYESTERETT

Den 3. februar 2004 avsa Høyesterett beslutning i

HR-2004-00215-A, (sak nr. 2003/1073), sivil sak, anke,

Armadora AS

(advokat Sverre E. Koch)

mot

Staten v/Sentralskattekontoret for
storbedrifter

(advokat Einar Harboe)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Matningsdal**: I ankesak 2003/1073 – Armadora AS mot staten v/Sentralskattekontoret for storbedrifter – har det oppstått spørsmål om habiliteten til to av dommerne.
- (2) Partenes prosessfullmektiger ble ved telefaks fra Høyesteretts kontor av 23. januar 2004 orientert om rettens sammensetning. Samtidig ble de gjort oppmerksom på at innledningsvis under ankeforhandlingen ville justitiarius Schei og dommer Støle gi følgende opplysninger:

”Justitiarius Schei har kommet til at han ikke er inhabil i saken, men finner det korrekt å opplyse at hans kone, Kristine Schei, er partner i Advokatfirmaet Thommesen Krefting Greve Lund AS. Hun har ingenting med firmaets skattesaker å gjøre, og vil derfor ikke ha hatt befatning med denne saken.

Dommer Støle har også kommet til at han ikke er inhabil i saken, men finner det korrekt å opplyse at hans sønn, Frode Støle, er advokatfullmektig i ovennevnte advokatfirma. Han har heller ingen befatning med skattesaker som fagområde, og har ikke hatt med saken å gjøre.”
- (3) Ankende parts prosessfullmektig, advokat Koch, er partner i advokatfirmaet Thommesen Krefting Greve Lund AS.
- (4) Ankemotpartens prosessfullmektig, advokat Harboe, har i telefaks 27. januar 2004 reist spørsmål vedrørende habiliteten til justitiarius Schei og dommer Støle uten å fremsette noen formell inhabilitetsinnsigelse.

- (5) Habilitetsspørsmålene ble tatt opp ved ankeforhandlingens begynnelse, og justitiarius Schei og dommer Støle ga opplysninger som nevnt. Prosessfullmektigene ble gitt anledning til å stille ytterligere spørsmål til justitiarius Schei og dommer Støle, som deretter fratrådte.
- (6) Jeg er kommet til at det ikke foreligger omstendigheter som tilsier at justitiarius Schei og dommer Støle viker sete.
- (7) Etter domstolloven § 108 er en dommer inhabil ”når andre særegne omstendigheter foreligger, som er skikket til å svekke tilliten til hans uhildethet”. Etter § 108 annet punktum er det et moment om ”en part av den grunn krever, at han skal vike sete”. Et slikt krav er som nevnt ikke fremsatt.
- (8) Tilknytning til en prosessfullmektig kan etter omstendighetene føre til inhabilitet selv om forholdet ikke omfattes av domstolloven § 106. Det avgjørende ved habilitetsvurderingen er ikke om det foreligger grunn til å tro at de særegne omstendighetene vil påvirke vedkommende dommer, men om det objektivt sett foreligger omstendigheter som etter sin art er skikket til å svekke tilliten til dommerens uhildethet. Det må dermed foretas en objektiv vurdering av hvordan forholdet vil fremtre utad – for partene, det rettssøkende publikum og for offentligheten generelt.
- (9) Det som kan begrunne inhabilitet i denne saken, er for det første det kollegiale fellesskap blant partnere innenfor et advokatfirma. Men slik denne saken ligger an, kan jeg ikke se at dette forholdet medfører inhabilitet for de to dommerne. Det er opplyst at advokatfirmaet Thommesen Krefting Greve Lund AS – foruten Oslokontoret – også har kontor i Bergen og London. Ved Oslokontoret arbeider det i alt ca. 100 advokater og advokatfullmektiger – herav over 30 partnere. Kontoret er inndelt i flere avdelinger etter fagfelt, og verken Kristine Schei eller Frode Støle – han er for øvrig ikke partner – arbeider ved den avdelingen som behandler skattesaker. De har ikke hatt noe med den aktuelle saken å gjøre. I et tilfelle som dette kan jeg ikke se at det kollegiale forhold i vedkommende advokatfirma medfører inhabilitet. Med den størrelsen advokatfirmaet har, vil den daglige kontakt mellom advokater som arbeider innenfor forskjellige fagfelt, bli relativt beskjedne. Og dersom et kollegialt fellesskap blant partnere i et advokatfirma av denne størrelsen i seg selv skulle medføre inhabilitet, kunne det dessuten skape uheldige praktiske problemer.
- (10) På denne bakgrunn finner jeg det klart at dommer Støle ikke er inhabil.
- (11) For justitiarius Schei kommer i tillegg at dersom anken fører fram, vil det bli spørsmål om Armadora AS skal tilkjennes saksomkostninger, eventuelt å vurdere nivået på advokat Kochs salærkrav – noe som indirekte vil kunne påvirke nivået på Kristine Scheis inntekt fra advokatfirmaet. Men i denne sammenheng viser jeg for det første til at selv om Høyesterett ikke skulle pålegge den tapende part å erstatte motparten advokat Kochs salærkrav, eller kommer til at det må reduseres, vil ikke advokat Koch dermed være avskåret fra å kunne kreve salæret eller det overskytende dekket av sin klient. Videre viser jeg til at en partners inntekt påvirkes av inntjeningen til samtlige ansatte i firmaet. Med det betydelige antall advokater og advokatfullmektiger som det er tale om i dette tilfellet, ligger det i sakens natur at det nærmest fremstår som en teoretisk mulighet at et eventuelt avslag på å tilkjenne Armadora AS saksomkostninger, eller en eventuell

reduksjon av advokat Kochs salærkrav, vil kunne få noen økonomisk betydning for Kristine Schei.

- (12) Etter dette er jeg kommet til at heller ikke justitiarius Schei er inhabil i saken.
- (13) Jeg stemmer for denne

B E S L U T N I N G :

Justitiarius Schei og dommer Støle viker ikke sete.

- (14) Dommer **Stabel:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (15) Dommer **Skoghøy:** Likeså.
- (16) Dommer **Flock:** Likeså,
- (17) Dommer **Lund:** Likeså.

- (18) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

B E S L U T N I N G :

Justitiarius Schei og dommer Støle viker ikke sete.